

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Велимир Јовановић, полицијски писар треће класе начелства округа београдског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. јануара 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

Бождар М. Ђурић, начелник прве класе среза колубарског, округа београдског, и

Милан Мишић, секретар треће класе начелства округа крушовачког, — разрешавају се од досадашње дужности у поменутом округу и стављају се на расположење Врховној Команди на терет ратног кредита с правима, која им даје указ од 14. децембра 1912. године и 31. августа 1911. године и оних која су стекли постављењем Врховне Команде, у колико је оно у сагласности са законом о уређењу округа и срезова и законом о чиновницима грађанског реда, односно квалификација.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. јануара 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

Филип Животић, полицијски писар прве класе начелства округа нишког, и

Светислав Пешић, полицијски писар прве класе начелства округа крајинског,

— разрешавају се од досадашње дужности у поменутом начелствима и стављају на расположење Врховној Команди на терет ратног кредита с правима, која им даје указ од 2. маја 1912. године и 15. септембра 1907. године и оних, која су стекли постављењем Врховне Команде, у колико је оно у сагласности са законом о уређењу округа и срезова и законом о чиновницима грађанског реда, односно квалификација.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. јануара 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

Јевта Бекрић, полицијски писар прве класе среза посавског, округа београдског; Ђорђе Пеливановић, полицијски писар прве класе среза јабланичког; Стојан Ђорђевић, полицијски писар прве класе среза масуричког; Светозар Поповић, полицијски писар прве класе среза јасеничког, округа крагујевачког; Драгољуб Кошутић, полицијски писар прве класе среза беличког; Стојан Тосовић, полицијски писар прве класе среза ужичког; Јања Константиновић, полицијски писар прве класе среза параћинског; Радисав Ђ. Недић, полицијски писар прве класе среза алексиначког; Милан Комарчевић, полицијски писар прве класе среза моравског, округа пожаревачког; Михаило Беквић, полицијски писар прве класе среза љубићског; Драгомир Бурмазовић, полицијски писар друге класе среза копаничког; Драгољуб Јосић, полицијски писар друге класе среза палићског; Бождар Голубовић, полицијски писар друге класе среза драгачевског; Тихомир Мијатовић, полицијски писар друге класе среза нишког; Спира Коцић, полицијски писар друге класе среза добричког и Живојин Ст. Видаковић, полицијски писар друге класе среза пожењског — разрешавају се од досадашње дужности у поменутом срезovima и стављају

на расположење Врховној Команди, на терет ратног кредита с правима која им даје указ од: 2. маја 1912. год.; 29. априла 1911. год.; 29. јуна 1910. год.; 26. септембра 1911. год.; 29. јуна 1910. год.; 26. септембра 1911. год.; 2. маја 1912. год.; 7. децембра 1910. год.; 19. јануара 1909. год.; 16. јануара 1912. год.; 12. новембра 1909. год.; 17. октобра 1911. год.; 10. априла 1912. год.; 11. септембра 1912. год.; и 29. јуна 1911. године и оних која су стекли постављењем Врховне Команде, у колико је оно у сагласности са законом о уређењу округа и срезова и законом о чиновницима грађанског реда, односно квалификација.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. јануара 1913. год. у Београду

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

Светолик М. Кнежевић, полицијски писар треће класе начелства округа врањског, разрешава се од досадашње дужности у поменутом округу и ставља на расположење Врховној Команди на терет ратног кредита с правима, која му даје указ од 26. септембра 1912. године.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. јануара 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, и ставити:

за начелника прве класе среза тринавског Михаила Мијовића, секретара исте класе начелства округа чабанског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза колубарског округа београдског, Милосава Милентијевића, судског писара у оставци; за начелника треће класе среза млавског Бождара Крстића, полицијског писара друге класе среза трстеничког;

за секретара друге класе начелства округа чачанског Радомира П. Васиљевића, начелника исте класе среза чачанског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа крушевачког Милутина Кокановића начелника исте класе среза млавског, по службеној потреби, и

за секретара треће класе начелства округа подринског Гаврила Јевтића, полициског писара прве класе начелства округа крушевачког.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. јануара 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полициског писара прве класе среза пожешког Драгољуба Н. Николића, писара прве класе средског суда среза колубарског, округа београдског, по молби;

за полициског писара прве класе начелства округа крајинског Витомира К. Денића, полициског писара исте класе среза деспотовачког, по службеној потреби, без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полициског писара прве класе начелства округа врањског Радисава Ђ. Ђорђевића, полициског писара исте класе среза левачког, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе начелства округа београдског Чедомира Ј. Рајића, полициског писара исте класе среза љубињског, по молби;

за полициског писара прве класе среза беличког Живка М. Николића, пређашњег полициског писара;

за полициског писара друге класе среза драгачевског Живка Миливојевића, пређашњег полициског писара;

за полициског писара друге класе начелства округа крушевачког Бранимира Лазића, порезника шесте класе пожаревачког пореског одељења;

за полициског писара треће класе среза ужичког Светислава Дробњака, полициског писара исте класе среза деспотовачког, по службеној потреби, без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полициског писара треће класе начелства округа нишког Мирослава Св. Динића, пређашњег полициског писара;

за полициске писаре треће класе среза параћинског: Константина Вукосављевића, пређашњег полициског писара и Божидара Трифунца, апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе Управе вароши Београда Николу Деду, апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе начелства округа топличког Драгутина Маленића апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе среза посањског, округа београдског, Милана В. Стојановића, апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе среза копаоничког Драгишу М. Миловановића, апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе среза алексиначког Љубомира Ј. Филиповића, апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе среза нишког Мијанла Јовановића, апсолвираног правника;

За полициског писара треће класе среза кључког Милоша Трифковића, апсолвираног правника.

за полициске писаре треће класе среза деспотовачког: Ђорђа Јовановића, свршеног матуранта и Михаила Љ. Шуматинца, практиканта среза тамнавског;

за полициског писара треће класе среза јабланичког Жарка Л. Богојевића свршеног ученика Трговачке Академије;

за полициског писара треће класе среза моравског, округа пожаревачког, Александра Лукића, практиканта среза орашког;

за полициске писаре треће класе среза љубињског: Милана Тодоровића, практиканта првостепеног суда за град Београд и Душана Атанацковића, писара општине соко-бањске и бившег полиц. практиканта;

за полициског писара треће класе среза заглавског Животу Величковића, практиканта начелства округа крагујевачког;

за полициског писара треће класе среза добричког Радивоја Ж. Миловановића, практиканта среза темнињског;

за полициског писара треће класе среза маџурског Михаила С. Павловића, пређашњег практиканта; и

за полициског писара треће класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Душана Поповића, пореског помоћника среза јабланичког.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. јануара 1913. год. у Београду.

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Ствар није лака стога што је право представљања (репрезентације) једна фикција: ту се претпоставља да је ауктор, који је умро пре *de cuius*-а, жив, и оно што би он, од заоставштине *de cuius*-ове, наследио да је овога преживео, наследиће сада његов син односно кћи (§. 399. Грађ. Зак.). Фикција, дакле, не одговара стварности (в. још и фикцију из §-а 43. Грађ. Зак.: »Дете зачето али још нерођено, сматра се у призрењу права као да је и рођено...«), те стога њих може једино законодавац установити. Судија и коментарист не могу, дакле, уводити фикције тамо где их сам закон не предвиђа: јер би то значило да они стварају закон, што није у њиховој власти. Тако, што се наслеђивања тиче, у француском праву, наслеђивање репрезентацијом ограничено је само на потомке синова и кћери и потомке рођене браће и сестара (чл. 740.

ал. 1. и 742. први део Франц. Грађ. Зак.¹⁾ Преко тога нико не може наследити *nomine alieno*, помоћу представљања, већ само *nomine proprio*, помоћу свога сопственог степена, и судија и коментарист имају да се и ту, као и иначе, држе правила: *Les fictions sont de droit étroit* (фикције се имају најуже тумачити.)

У нашем праву, наслеђивање репрезентацијом јесте општи принцип код интестатскога (законскога) наслеђивања: он је спроведен кроз обе лозе (мушку, очеву, и женску, материну²⁾ и кроз сва кола, што се види из одредаба §§-а 596. à 408. Грађ. Зак.²⁾. Питање је само ово: да ли можемо репрезентацију, основану, као што смо видели, на једној фикцији, пренети и на задругу, специјално на потомство удатих кћери оних који су умрли у задружном стању, или ћемо казати да то не може бити, чим Рошење од 21. Новембра 1859. год. право репрезентације изречно не консакрира, јер бисмо, иначе, повредили принцип: *les fictions sont de droit étroit*?

Ми мислимо да треба применити и овде принцип репрезентације: то је опште правило, и оно се има, код интестатскога наслеђивања, применити свуда тамо где се од тога није изречно одетупило. Осим тога, по §. 527. Грађ. Зак., за задругу врде, у начелу, они исти прописи о наслеђивању који и за инокосну кућу: примена ових прописа на задругу отпада само онда ако о томе имамо у закону изречну одредбу, што за репрезентацију није случај, пошто ниједно законско наређење не узима задругу од принципа репрезентације. Осим тога, законодавац је, својим Решењем од 28. Новембра 1859. године, хтео женску децу у задрузи умрлих подвргнути, такође, под прописе о женској деци у инокосним кућама, а то повлачи, наравно, и примену принципа репрезентације, као принципа који вреди и за женску децу у породицама инокосним. Најзад, какав је разлог репрезентацији? Он лежи у презумираној љубави *de cuius*-а — љубав која је основа цолом систему интестатскога наслеђивања — за потомке његовог најближег сродника, сродника који би га наследио да га је надживео: *de cuius* је био, како француски аутори веде, пренео своју љубав са тога свог најближег сродника на његовог живог потомка, због чега је логично допустити да сада овој, представљајући

¹⁾ Законодавац се је, вели В. Lacantinerie (*Précis de droit civil*, т. II, р. 45), задржао (овде) на једној правичној средини, између система сувише ускога новеле 118., по којој су право на репрезентацију (— у побочној линији —) имали само синови и кћери од рођене браће и сестара (— синовици и синовице, сестрићи и сестричине —), и система сувише широкога закона од 17. Пивоза године IV., који је допуштао репрезентацију у побочној линији без икаквога ограничења.

²⁾ Да је, код интестатскога наслеђивања, право представљања једно генерално правило, то се види и из §-а 473. Грађ. Зак., у коме стоји да: »Ако је наследник, или испорукопримац (легатар) умро пре завештаоца, то остављени део не прелази на њине наследнике, ако им иначе то право не припада», што значи да право репрезентације не постоји код тестаментарнога наслеђивања.

свог раније преминулог ауктора, наследи де *сuius-a*. Ми смо већ објаснили разлог због кога је законодавац привилегисао децу у задрузи умрлога на штоту ове: он је резоновао, да је љубав очева наспрам његове деце толика да он, отац, никако не би пристао да њега задруга наследи место његовог рођеног детета, сина или кћери. А пошто, као што мало час видесмо, де *сuius* преноси своју љубав, у случају да син или кћи пре њега умру, на њихово мушко или женско дете, и уопште на њихово мушко или женско потомство, то онда излази да умрлога у задрузи не наслеђује, пре задруге, само његов син или његова кћи већ, за случај да ове де *сuius* надживи, и њихово потомство. Једном речју, законодавац је и код задруге одржао, у колико је реч о наследним правима деце, мушке и женске, систем наслеђивања у инкоосним кућама, па, дакле, одржао је и ту принцип наслеђивања репрезентацијом.

Г. А. Ђорђевић се изјашњава, такође, за то да и потомство удате кћери има право наследити де *сuius-a*, у случају да удата кћи умре пре свога оца; наравно ову солуцију Г. Ђорђевић даје супсидијерно: ако би се прихватило мишљење, које он, видели смо, не дели, да и удата кћи наслеђује оца у задрузи умрлога (*Наследно Право*, стр. 132. и 304.). У овом смислу је, тако исто, и одлука опште седнице Касационога Суда од 13. Маја 1875. год., Бр. 2277., коју смо напред већ навели и која, по *Забелешкама* Др-а Н. Крстића (стр. 343.), гласи овако: „Три су брата у задрузи. Један има кћер Живану, и ова се уда за Матију па с њим роди Јована и умре. За тим умре њен отац у задрузи. Јован тражи део из задруге и добија га“. Међутим по одлуци одељења Касационога Суда од 8. Октобра 1877. год. Бр. 2641.: „Прописи допуне §. 529. Грађ. Зак., не односе се на унука од задругареве ћерке, која се за живота очина удала и из задруге отишла, и која је пре оца, а ван задруге умрла“ (Др. Н. Крстић, *Забелешке*, стр. 345.). Ако су задругари, у овом случају, били синови де *сuius-a*, дакле рођена браћа умрле кћери (ујаци унукови), онда горња одлука може бити правилна, под условом да се стане на гледиште да син од раније умрле кћери нема права представљања према живим синовима де *сuius-овим*.¹⁾ Али, ако су задругари де *сuius-ови* били његова браћа или даљи сродници, онда ово решење није на закону основано, пошто ни у задрузи браћа де *сuius-ова* не могу да искључе из наслеђа овога

његову женску децу као ни потомство, било мушко било женско, ових.¹⁾

Решење од 28. Новембра 1859., које је женској деци у задрузи умрлога признало право на очеву наслеђе није, у овоме, отишло до краја, поименце оно није потпуно изједначило мушку и женску децу; и данас има између њих ова важна разлика: док мушка деца наслеђују заоставштину очеву онаква каква је, тако да задруга нема права да мушкој деци њихово наслеђе исплати у новцу, докле задруга ово последње право има, у колико се тиче непокретности, ако је наследник кћи.

Живојин М. Перић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

„ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА“

(чланци и расправе из судства и администрације), написао Дим. С. Калајџић.

Ових дана изашла је из штампе ова књига дугогодишњег сарадника Полициског Гласника Г. Калајџића. Књига у ствари представља збирку стручних чланака и кратких правних поука, које је Г. Калајџић у низу година штампао у Полициском Гласнику. Највећи део ове публикације сачињавају кратке поуке и обавештења из области судства и администрације, које је Г. Калајџић у своје време давао преко Полициског Гласника као стални сарадник рубрике у томе листу „Поуке и обавештења“.

Ову публикацију пропратио је својим опширним предговором уважени професор права на нашем Универзитету Г. Живојин Перић. У томе своје предговору Г. Перић је на жив и убедљив начин одао заслужену хвалу и овој публикацији и листу, одакле је она поникла. Тај предговор увеличао је вредност ове публикације колико стручном оценом самог Калајџићевог рада, толико и кратком, али марљиво обрађеном студијом о самом Полициском Гласнику, његовој вредности и досадашњем успеху у постигнућу циљева, ради којих је тај лист у своје време и покренут.

¹⁾ Др. Н. Крстић има, у својим *Забелешкама*, и ову одлуку одељења Касационога Суда (од 30. Октобра 1872. год., бр. 3663.): „Стеван има синове Милисав и Миленка. Миленко умре пре Стевана, оставивши по себи кћер. По смрти Стевана хоће да се остави њен део, и даје се унуци право, да са сином — својим стрицем — наследи дедино имање.“ Ако де *сuius*, Стеван, и син му Милисав нису били задругари, онда ми имамо овде случај наслеђивања у инкоосној кући, и Н. Крстић је, у том случају, погрешно ову одлуку, као што се то из његових *Забелешака* види, нотирао под §-ом 529. Грађ. Зак., који се тиче наслеђивања у задрузи. Ово би било правилно тек ако су Стеван и Милисав били задругари. У осталом, у оба случаја, пошто су у питању наследна права потомака, примењује се општа правила о наслеђивању у инкоосној кући: ми смо већ казали да су правила о наслеђивању синова и кћера и њихових потомака увек иста, без обзира на то да ли је де *сuius* (отац деа и т. л.) умро у инкоосном или задружном стању. Да приметимо да је, у овој одлуци, Касациони Суд, у познатој дискусији о сукобу стрица и синовике код наслеђа, стао најзад на страну ове последње.

Кад се једна књига пусти у свет са таквим предговором од једног тако компетентног лица, као што је Г. Перић, онда је њен повољан пријем у јавности унапред одлучен. Али у истини и без тога предговора о раду Калајџићевог једва да би се што год могло рећи неповољнога. Сматрајући, пак, да је после тога предговора сувишна свака нова оцена о овој публикацији, ми смо сматрали, да је сасвим на своме месту, да она буде приказана у овоме листу. Нема сумње из Полициског Гласника изашло је до данас доста и стручнијих и озбиљнијих радова, него што је ова Калајџићева публикација, али ни један од тих радова није такав израз тежња и задатака Полициског Гласника, као што је овај Калајџићев рад. Ова књига Калајџићева је, тако да речемо, право и истинско чело Полициског Гласника и зато нам је нарочито симпатична.

Солидна основа, на коју је у своје време постављен Полициски Гласник, а нарочито његова добра материјална страна, привукла је много наших озбиљних јавних радника. Отуда је дошло, да је Полициски Гласник могао дати капиталних научних радова, од којих су по неки имали више теориске, а други више практичне вредности. Једно можда од првих места међу радовима ове друге врсте узима ова Калајџићева књига.

Према ономе, што је прописано правилима, која постоје о задатку и начину уређивања Полициског Гласника, нама се чини да су предвиђене поуке и обавештења за стручно образовање полициских и општинских чиновника и службеника можда један од најважнијих задатака Полициског Гласника. Кад тај задатак, давање поука и обавештења, марљиво и зналачки врши читаву деценију један признати познавалац наших закона као што је Г. Калајџић, онда је несумњиво књига, у коју се прикупи сав тај вишегодишњи рад, не само једна јавна добит, већ и једно задовољство за пријатеље Полициског Гласника.

Калајџићева књига „Поуке и обавештења“ представља читав компедијум позитивног српског законодавства. Од колике је важности овај Калајџићев рад и колико је труда и марљивости унето у ову једну књигу довољно је поменути, да она садржи чланке и поуке из области 59 разних наших закона и уредаба. Мало је закона још остало, о којима нема никаква објашњења у овој књизи. Међутим, о многим законима до појаве ове књиге није никада ништа написано од како су издани. Кад се има на уму, да ову књигу сачињавају махом одговори на питања, која су постављали поједини полициски и општински службеници, онда је та књига у исти мах живи доказ о томе, како је крајње време спровести до краја одузимање судских послова из руку полициских и општинских власти једно с тога, што су те власти прооптерећене применом административних закона и друго, што је за судске послове у истини потребна солидна стручна спрема.

Чланци из судства у овој књизи, а они сачињавају половину књиге, по го-

¹⁾ Јер, ако би се узело да се право представљања ове састоји у томе само да се син кћерин погне на степен своје матере, етим да се после користи привилегијама свога пола (пола мушкога), онда се он изравнава, тим начином, са живим синовима де *сuius-овим* (својим ујацима) и наслеђује као и они. Ако, пак, право представљања значи да се репрезентанту даје оно, у де *сuius-овој* заоставштини, што би у овој репрезентацији припало да је де *сuius-a* надживео, онда унук по кћери не би могао конкурисати са живим синовима де *сuius-овим* (својим ујацима): пошто ни његова мати не би, да је у животу, ништа наследила, то онда ни он, њен син, не може ништа у деовој заоставштини добити.

тову су сви из области онога судства, које се код нас још налази у рукама полицајских и општинских власти. Ти чланци показују, како су појединачна питања, о којима имају да одлучују ове власти, и сувише суптилна, а да би солуција њихова могла и на даље остати у рукама нестручних људи. Значај ове наше мисли ништа не умањује та чудна случајност, што је ми исекајуемо поводом књиге једног човека без школских квалификација, јер је Г. Калајџић један Selfmade-man и као такав редак изузетак, који потврђује правило.

Проф. Перић у своме предговору дао је стручну оцену о најважнијем делу Калајџићеве књиге, о главним чланцима из области судства и том приликом показао вредност пишчеве личности као радника на правном пољу. Његова повољна оцена о том делу књиге доказ је о још већој ваљаности Калајџићевих чланака из области администрације, јер је за те чланке мање потребно стручног правног знања. За расправу појединих питања из ове области изгледа, да је много важније познавати добро законе и имати широк поглед на задатке једне добро уређене државе, а тога свега баш је било код Г. Калајџића. Кад се томе дода, да он располаже и солидном правном спремом, онда се може створити правилан суд о вредности његових чланака из области администрације.

Ко хоће да се увери, колико Г. Калајџић познаје наше позитивно законодавство, треба нарочито да прочита његове чланке у овој књизи под насловом: „Пречишћен зборник“, „Прештампавање закона“ (два чланка) и „Законске празнине“. Колико, пак, он има здрава смисла за државу и њене задатке најбоље се човек може уверити из његових многобројних поука, датих по закону о општинама и закону о народним школама. Нарочито су симпатичне његове поуке по закону о народним школама. Интересантно је, да је по томе закону било толико питања, да Калајџићева објашњења изнесе читаву књигу, која мал'те није два пута већа од целог закона о народним школама. Последње измене у закону о народним школама као да су биле изазвале извесну реакцију код нашег народа по селима. Изгледа, да наш народ, а нарочито онај, што седи у општинским судницама, није у први мах могао да схвати и разуме сувишну бригу државе за народне школе. Том разумевању опет мало су припомагали учитељи са своје стране. То је наравно довело до многих ситних сукоба и неспоразума и сви су тражили помоћи од уредништва Полицијског Гласника. И Г. Калајџић је свима савесно одговарао, али из већине његових одговора ви видите како превире симпатична срџба једног родољубивог, културног човека због таквог стања ствари. Ја верујем, да су његова обавештења по овоме закону утицала тако благотворно и тако корисно на васпитање нашег народа, да се тај утицај не да ничим исплатити.

Нема сумње, да у маси поука и обавештења по административним законима,

које је Г. Калајџић дао у својој књизи, има и таквих, са којима се не мора сваки сложити, али се мора признати, да је Г. Калајџић свако своје мишљење марљиво образложио. Прегледајући његову књигу, ми смо запазили само два случаја, у којима, по нашем мишљењу, он није био довољно прецизан. Један од тих случајева је на стр. 735. и 739. где је реч о шумским кривицама (чл. 90. 106. и 126. закона о шумама), а други на стр. 809. где је реч о значају тач. 3. чл. 33. закона о општинама. Те одредбе нису тако јасне и оне заслужују марљиво и брижљиво објашњење.

Сем овога ми ћемо учинити овој књизи и ове незнатне заморке, које ће нам надало се одобрити и сам писац. У књизи није распоред градива најбоље изведен. Затим у књизи има један мали број одговора на проста питања појединих навних или лених питања. Истина одговори на та питања сасвим су умесни и и озбиљни, али су они имали вредности само за дотичног питања и због тога нису морали ући у збирку. Тако исто по нашем мишљењу Г. Калајџић је сасвим могао изоставити из своје збирке и ове чланке: оцену на „Упут за полициске и општинске органе“ Бур. Ј. Борђевића (стр. 413.) и оцену на дело Ал. Н. Стевановића „О истујним делима по казновом законнику и о њиховом извињању и суђењу“ (стр. 431.) Та два чланка, нема сумње, да су по себи одлични радови, али у њима нема по готову ничега, што писац није већ изнео у разним прилику истој збирци, а нарочито у одговорима на појединачна питања.

Завршујући овај свој приказ, ми ову Калајџићеву књигу најтоплије препоручујемо свима нашим правницима, а нарочито полициским и општинским службеницима без које они не смеју бити, јер је за њих та књига прави уџбеник.

Миљивоје Ј. Петровић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

С Л А М К А

Морис Леблан

Овог дана, око четири часа по подне, дакле пред само вече, господар Гусот враћаше се из лова са своја четири сина. И отац и синови бежу доста груби људи, високи, са развијеним трупом и лицем опаљеним сунцем и оштрим ваздухом. Сва историца показиваху, на огромном врату, исте мале главе са ниским челом, таквим уснама, повијеним носом на форму птичијег кљуна и са изразом оштрим и мало симпатичним. Околина их је се бојала. Били су лакоми на зараду, лукави и неискрени.

Дошав до старог зида, који окружује ебервилско имање, господар Гусот отвори једна узана и масивна врата, кроз која пропусти своје синове и, прошав последњи, понова их закључа тешким кљу-

чем кога стрпа у џеп. Продужио је за синовима путем који је водио кроз воћњак у коме су, овде онде, стрчала висока дрва, оголела јесењим временом, и групе јела, остаци старог парка, на коме је данас мајур господара Гусота.

Један од синова рече:

— Само ако је мати упалила коју џепанину!

— Извесно, одговори отац. Погледај, сено чак и дима.

На крају једне ледине, обрасле зеленом травом, виделе су се стаје и кућа, а изнад њих сасоска црква чија је звонара, како изгледаше, парала ниске облаке који иђаху небом.

— Јесу ли пушке испражњене? упита господар Гусот.

— Моја није, одговори најстарији син. Хтео сам гађати једног крагуја па сам с тога гурнуо у њу један метак... Затим...

Хвалећи се својом ловачком вештином, он рече браћи:

— Погледајте малу грану на врху трешње. Откинућу је потпуно саму.

На овој малој грани налазило се једно страшило заостало још од пролећа, које је својим разбацаним рукама заштићавало оголело гране.

Он нанишани и опали.

Страшило се стропошта са много комичних гестова и паде на једну велику доњу грану, на којој остаде учвршћено, потрбушке, са главом од крпа украшеном једним великим шеширом, и са ногама од сена, које су ландале десно и лево изнад извора, који је отицао поред трешње у дрвени валов.

Одличан погодак, дечко. Накарада ми је постала већ досадна. Нисам могао, приликом јела, подићи очи са тањира а да не угледам оног идијота тамо...

Пођоше унапред још неколико корака. Од куће их још растављаху једва дваестину метара, кад се отац одједном нагло заустави и повика:

— Али, шта је то?

Браћа се такође зауставише и стадоше ослушкивати.

Један од њих прошапута:

— То долази из куће, са оне стране где је соба у којој је рубље.

Други промуца:

— Изгледа да неко виче у помоћ... а мати је сама.

Наједном одјекну ужасан врисак. Сва петорица појурише напред. Чу се нов врисак а за њим очајни узвици.

— Ево нас! ево нас! довикну најстарији син, који трчаше напред. Да не би губио време, обилазећи око куће до врата од уласка, он разби прозор једним ударом песнице и ускочи у собу, која је била до одаје за рубље, у којој се мајка Гусот обично налазила.

— Ах, за име Бога, узвикну он, видећи је где лежи на патосу са крвавим лицем. Папа! Папа!

— Шта је? где је она? завапи очајно господар Гусот, улазећи у собу. Ах, Боже, је ли могућно? Шта су ту учинили, мајко?

Укрућена, и са рукама унапред испруженим, она промуца:

— Трчите горе! Овуда!... Овуда! Мени није ништа... огреботине... Али трчите, за име Бога! он је узео новац. Отац и синови поскакаше.

— Он је узео новац! раздера се господар Гусот, јурнувши вратима која му је жена означила. Он је узео новац! Лопов!

На крају ходника, кроз који су долазила остала три сина, заграјаше гласови:

— Ја сам га видео! Ја сам га видео!

— И ја тако исто! Он се понео уз степенице.

— Није, ово га где силази!

Настаде страховита јурњава, од које се под потресаше. Одједном господар Гусот, дошав до краја ходника, опази пред вратима од вестибила једног човека, који покушаваше да ова врата отвори. Ако у овоме успео био је спашен, јер је могао лако побећи кроз црквену порту и сеоске улице.

Изненађен на послу, крадљивац, губећи глуко присуство духа, јурну на господара Гусота, гурну га у страну, промаче поред најстаријег сина и, гоњен четворицом браће, дохвати се дугог ходника, уђе у собу, скочи кроз разбијен прозор и ишчезе.

Браћа појуреше за њим кроз траву и воћњак, које већ освајаше сенка ноћи.

— Пронао је, бандит, говорио је другљиво господар Гусот. Апсолутно му је немогућно изићи. Зидови су врло високи. Пронао је. Ах, ниткове!

Пошто се овог момента двојица слугу вратеше из села, он им саопшти шта се догодило, и даде им пушке.

— Ако онај нитков, нареди им он он, само покуша да се приближи кућн, пробušите му кожу. Нема милости!

Означивши им места са којих ће пазити, и уверивши се да је велика капија, резервисана за воловска кола, добро затворена, он се сети да ће његовој жени требати може бити каква помоћ, и рече јој:

— Дакле, мајко?

— Где је он? Је ли већ ухваћен? упита она одмах,

— Да, тамо су горе. Момчад га је до сада сигурно ухватила.

Атентат

Ова новост поврати је, а чашица рума даде јој снаге да дође до кревета, уз припомоћ господара Гусота, и да исприча своју историју. Ова, у осталом, није била дугачка. Пошто је наложила ватру у великој соби, дошла је у своју собу, села крај прозора и, плетући полако, очекивала повратак људи. Одједном јој се учинило да у соби за рубље чује лагано шкрипање.

— То је, на сваки начин, закључила је она, мачка, коју сам тамо била оставила.

И непомишљајући на какву опасност, отишла је у ову собу и пренерезила се, кад је видела, да су оба крила од ормана за рубље, у коме је чуван новац, отворена. Без икаквог неповерења пошла је и даље унапред. Један човек стојао је код ормана и покушавао да се сакрије, окрећући леђа преградама у орману.

— Али како је ушао? упита господар Гусот.

— Како? ја мислим кроз вестибил, на коме се врата никад не закључавају.

— И тада то је напао?

— Не, ја сам прва њога напала. Хтес је побећи.

— Требало га је пустити.

— Како? А новац?

— Он га је, дакле, већ био узео?

— Дабоме! Видела сам новчанице у његовим рукама, нитков! Пре бих се убила... Тукли смо се...

— Он, дакле, није био наоружан?

— Ништа боље од мене. Обоје смо имали на расположењу прсте, нокте и зубе. Види како ме је ујео. Викала сам и звала у помоћ. Само, ево, ја сам стара... морала сам га пустити из руку...

— Познајеш ли га?

— Држим да је отац Тренар.

— Скитница? Разуме се... да, узвикну закупац, то је отац Тренар. И мени се учинило да га познајем. Има већ тридана како се шуња око куће. Ах, стари угурсуз, осетио је мирис новца. Ех, мој оче Тренаре, што ће бити смејурине. У почетку батине нумера један, а затим суђење. Можеш ли, мајко, сада устати. Зови суседе. Треба одмах известити жандармерију. Имај у виду да дете нотарево има бициклет. Проклети отац Тренар, како је побегао. Ах, он још има добре ноге према својим годинама. Прави зец!

Усхићен авантуром, он се гушаше од смећа. Шта је ризиковао? Никаква сила на свету не би могла помоћи скитници да побегне пре него што прими заслужну казну и не оде, са добром пратњом, у градски затвор.

Закупац узе пушку и придружи се својим слугама.

— Ништа ново?

— Још ништа, господару!

— То неће дуго трајати... Сем ако га сам ђаво не пренесе преко зидова...

С времена на време чули су се издаљка узвици браће. Очигледно се крадљивац, хигрији но што се веровало, бранио. Али, са момцима какви су били браћа Гусот...

Један од њих, међутим, врати се доста обесхрабрен, и изјави отворено:

— Нема смисла мучити се и даље.

Ноћ је тамна. Крадљивац се без сумње увукао у неку руку. Сутра ћемо већ видети.

— Сутра! ти си луд, дечко, протествова отац.

У овом моменту стиже најстарији син, сав задиван. И он беше истог мишљења као и његов брат. Зашто не очекувати до сутра кад је бандит окружен зидовима као и у самом затвору.

— Добро, онда идем ја сам, узвикну господар Гусот. Нека ми се упали један фењер.

Овог тренутка дођоше три жандарма. Њихов бригадир беше скрупулозан човек. Он прво затражи да му испричају целу историју, и то у детаљима, затим размишљаше, па онда отпоче испитивати браћу понаособ, размишљајући после сваког исказа. Сазнавши од њих да је крадљивац побегао у правцу ка изласку из мајура, да су га губили из вида више

пута, и да га је, најзад, дефинитивно нестало у околини места званог „Бист о Корбо“, он размисли још мало, и изјави:

— Боље је очекувати. За време ноћњег гоњења отац Тренар могао би се увући у нашу средину и онда, лаку ноћ, дружино.

Закупац слеже раменима и усвоји, гунђајући, разлоге бригадирове. Овај постави страже од браће Гусот и сеоских момака, под надзором својих људи и, пошто се уверио да су све лествице затворене, инсталиса свој главни стан у трпезарији, и ту остаде, дремајући са господар Гусотом, уз боцу старе шљивовице.

Чудноват нестанак

Ноћ је била мирна. После сваких два сата бригадир обилажаше и смењиваше стражаре. Не беше никакво узбуне. Отац Тренар не мицаше се из своје рупе.

Чим је мало свануло отпоче хајка, која је трајала пуна четири сата. За ово време двадесет људи прегледали су и претресли пет хектара земљишта у свима правцима, ударајући мотвама по шипражју, газећи по цбуновима траве, испитујући шупљину дрвећа и подижући гомиле сувог лишћа, али отац Тренар оста невидљив.

— Ах, он се добро држи, процеди кроз зубе господар Гусот.

— Ово је апсолутно неразумљиво, одговори бригадир.

Феномен је доиста био необјашњив. Изузев неколико густих цбунова лавора и осталог зеленог шибља, који су брижљиво прегледани, сва остала дрва била су огољена. Не беше никакве зграде, шупе, кровинаре, кратко речено ничег што би могло послужити за сакривање.

Што се тиче зидова, сам бригадир испитао их је пажљиво и уверио се, да је прелаз преко њих био материјално немогућан.

Истраживања су настављена и по подне у присуству истражног судије и његовог помоћника, али опет без резултата. Шта више, ова афера изгледала је чиновницима толико сумњива да се нису могли уздржати, да не покажу своје нерасположење и да не поставе ово питање:

— Јесте ли баш сигурни, господар Гусоте, да и ви и ваши синови нисте жртва привиђења?

— А је ли моја жена, узвикну господар Гусот, првен од гнева, била жртва привиђења, кад ју је лупеж стезао за грло? Изволите видети трагове!

— Добро, али где је онда лупеж?

— Овде, између ова четири зида.

— Лепо! Онда га сами тражите. Што се тиче нас, ми дижемо руке. Потпуно је очигледно да би крадљивац, ако је сакривен између ова четири зида, морао до сада бити пронађен.

— Е добро, ја ћу га ухватити, ја који вам говорим, продера се господар Гусот. Неће се моћи похвалити да ми је украо шест хиљада динара. Да, шест хиљада. Био је то новац од три краве које сам продао, затим од овогодишње жетве жита и кромпира. Шест новчаница од по хи-

љаду динара, које сам хтео носити у штедионицу. Кунем вам се Богом, да то значи као да их већ имам у џепу.

— У толико боље, ја вам то желим, одговори истражни судија, одлазећи са помоћником и жандармима.

Суседи се такође удале, прилично подсмешљиви. Остадоше само Гусоти и њихове две слуге.

Господар Гусот одмах објасни свој план: дању тражење а ноћу непрекидно стражарење, па ма колико дуго то трајало. Та, за Бога, и отац Тренар је човек као и остали људи, који једу и пију. Да би јео и пио, мораће, дакле, и он изићи из своје јазбине.

— Строго узев, рече господар Гусот, он може имати у свом џепу неколико корица хлеба и скупити, преко ноћи, нешто корења, али нема апсолутно ништа за пиће. Ту је, истина, извор, али тешко њему ако му се приближи.

Сам господар Гусот примио се да овог вечера стражари код извора. После три сата сменио га је најстарији син. Остала браћа и слуге лежали су у кући, очекујући свој ред. Да се не би десило какво изненађење, упаљене су све свеће и лампе.

Ово се понављало петнаест узастопних ноћи. За свих петнаест дана мајка Гусот и два човека стражарили су, док су остала петорица истраживала у заграденом мајуру.

За ове две недеље ништа се не догоди.

Закупац не попушташе.

Он доведе једног бившег инспектора сигурности, који је становао у суседној вароши. Инспектор оста целу недељу дана, али не откри ни оца Тренара нити какав, ма и најмањи траг, који би давао наде да ће се он пронаћи.

— Он се добро држи, понављаше господар Гусот. Јер, он је ту, лупеж! Он је сигурно ту. Тада...

Седајући на праг врата он ружаше непријатеља, дерући се гласно:

— Животињо идијотска, волиш ли више да цркнеш у твојој руци него да испљужеш новац? Цркни, дакле, гаде!

Госпођа Гусот од своје стране додаваше својим крештљивим гласом:

— Ако је то затвор, који те плаши, остави новчанице па бежи.

Али отац Тренар ћуташе као заливен; муж и жена само се узалуд замараху.

Наступише ужасни дани. Господар Гусот не могаше више спавати, дрхтећи од грознице. Синови постадоше цандрљиви, свађалице и не остављаху више пушке из руку, немајући друге идеје до да убију крадљивца.

У селу се говорило само о овоме. Афера Гусотових, у почетку локалне природе, доспе најзад и у новине. Из престонице и главног места дојурише новинари, које господар Гусот глупо одбијаше.

— Сваки је господар код своје куће, говораше им он. Гледајте ви ваша посла, а ја ћу моја. Овде нема ништа да се види.

— Међутим, господар Гусоте.

— Оставите ме на миру.

И он им испред носа затвараше врата. Прођоше већ четири недеље од како се отац Тренар сакрио између ебервилских зидова. Гусоти тврдоглаво продужише истраживања, али из дана у дан губљаху све више наду. Као да су наишли на неку тајанствену препреку, која декуражираше њихове напоре. Почели су се већ мирити са идејом да никад више неће видети свој новац.

(СВРШИЋЕ СЕ)

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Једне вечери, гођен оном потребом коју и цар задовољава пешице, устао сам да тражим излаз; гурнем једна врата, она попустише; по свежини ваздуха осетио сам да сам у дворишту; место беше тесно, пођем напред пипајући; наједанпут саплетем се, повредио сам неколико каменова; опружим руке да бих се задржао и док сам једном руком дохватио неки дирек, другом дохватим неку ствар дугачку и меку. Био сам у мраку и учини ми се као да светле неке варице, а по додиру мислио сам да сам напицао длакаву продужење кичме каквог четворношца; стегнем добро и повучем у вис, у руци ми оста одрта кожа и с њом уђем баш у тренутку кад је г. Дубл Крош командовао играчима вичући на сав глас: *реп од пацова*.

Не треба ни питати да ли је то примљено озбиљно; цело друштво стаде маукати; пријатељи зечјег червиша маукали су у шали као и други, и пошто су натукли кашкете повикаше лижући прсте: чешљамо се као пацови, њима се хранимо, живећемо дуго јер мајка мачкова није умрла.

Муштерије ча-Гилотинове хтеле су више него што су јели, па ипак ја бих могао доказати да су у његовој крчми биле неколике гозбе, које кад се изузме пиће не би коштале више ни у кафани Рим или код Грањана. Сећам се шест људи, неки Дријонкур, Вилат, Питру и још тројица, који су у њој за једно вече потрошили 166 динара; истина сваки је од њих довео своју даму. Нема сумње кафеција им је мало огулио кожу али се они не жаљаху, не начинише никакву примедбу но платише достојанствено не заборављајући чак и налојницу келнеру. Ја сам их похапсио у тренутку кад су плаћали не мучећи се да виде да ли су лоједности у рачуну тачно забележене. Крадљивци су издани кад су имали „срећу“, а ови тек што су били извршили неколико замашнијих крађа, које данас испаштају у казненом заводу.

Тешко је веровати да у центру цивилизације може постојати једно такво гнездо, као што је јазбина Гилотинова; њу треба видети. Људи, жене, сви, пунили су играјући; лула је ишла од уста до уста, а највећа љубазност, која се могла учинити дамама, које долазе на ове

састанке да покажу своје дражи у непристојном држању и понашању, била је понудити им „шљиву“ а то ће рећи дувач за жватање или завијен, према степену интимности, и то пошто је прво опробан.

Официри за одржање реда и њихови инспектори били су и сувише велика господа да би могли доћи и међу овакву публику; они су се брижљиво издвајали и избегавали додир који им је био одвратан; и мени је то тако исто било мрско, али сам био уверен, да бих могао пронаћи и похватати злочинце, не треба да очекујем да ми они сами падну шака; зато сам се решио да их тражим и да не бих узалудно запињао, трудио сам се прво да сазнам места, која су радо посещивали, а после као риболовац, који је нашао *рибље гнездо*, бацао сам удицу на сигурно. Ја нисам губио своје време; смешно је то да човек, који има реку, очекује кишу; али оставимо фигуре, да причам даље. Све казује да полицијски орган, који се реши да успешно ради на уништавању крадљиваца, треба да, колико је могућно више, живи с њима, те да уграби прилику да их могадне предати правди на осуду. Тако сам ја радио а моји противници су то називали градити (хватати) лопове; ја сам на тај начин похватао врло много крадљиваца нарочито у почетку моје службе.

Једно после подне, зими 1811. сину ми у глави да ми једна седељка код Гилотина не би била бескорисна. И ако нисам спортиста ја сам увек, не знам зашто, следовао надахнућима ове врсте; набавио сам, дакле, одело и пошто сам удесио да не изгледам *модеран* пођем са једним тајним агентом, неким Рибулстом; то је био препредењак који да су га све Хурије из оваквих кафецинија у предграђима присвајале за свога љубавника, ма да он јуришаше тако исто и на раднице памучних фабрика, које је сматрао као најлепше малчанке. За намерагани излет била нам је неопходна једна жена; Рибулст имађаше под руком једну баш каква нам је требала: своју љубазницу, неку Манон Ла Блонд. За час она се „спреми“; навуче вуњене чарапе, стогну струг своје црвене хаљине, пребаца сиву мараму са белим ивицама, обу накривљене ципеле, зачешља косу и повеза се марамом. Манон беше сва срећна што је постала котарица са две дршке.

Упутисмо се тако, руку под руку, у Куртиј. Дошав у крчму поседасмо за сто у једном углу да би могли видети све што се догађа. Рибулст беше један од оних људи чије само присуство наређиваше журност; он није био рекао ни речи, а још мање ја, а већ смо били послужени. „Видиш, каже он, *иљугар* (кафеција) зна наредбу: *резна* (вино) *жвањетина* (печење) и салата.“ Ја запитах да ли би имало рибо.

— А, јогуље, повика Манон; љути ће се због тога и, ово је доста добро. Нисам наваљивао и почетом сви тројица јести са толиким апетитом као да нисмо знали тајну ча-Гилотинијове кујне.

За време јела нека галама, отуд од врата, привуче нашу пажњу. Неки „по-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

бедиоци улазили су свечано: мушкарци и женскиње, било их је на броју шест; ишли су по двоје али нису више имали човечји изглед: сви су имали изгребана лица и ујагреле очи; по страшном нереду њихова одећа, по скорашњости цепања, могло се закључити да су то јунаци какве битке, у којој су са обе стране падале песнице; они се упутеше нашем столу.

Један од јунака. Опростите, пријатељи, има ли места и за нас?

Ја. И нас је доста, али свеједно, збијемо се.

Рибулст. Да направимо места за другове.

Манон (гостима). Ове су даме из нашег друштва?

Једна од њих. Шта кажеш? (Окрену се својима). Шта каже ова?

Њен кавалер. Ништа, ништа.

Друштво поседа.

Један јунак. Еј, ча-Гилотине, овамо; ољу резне од четири године и од осам кантића! (Оку вина од осам марјаша).

Гилотин. Долази, долази...

Келмер (држећи суд са вином) Тридесет и два кантића, молим...

— Добићеш ти тридесет и два пута дужи нос; ти нама не верујеш?

Келмер. А, не. Такав је ред или, ако вам је згодније, принцип радње.

Вино се сипа у чаше, напунише и наше. „Извините за слободу...“ рече тај што сипаше.

— О, молим, молим, одговори Рибулст.

— Ви знате: једна љубазност повлачи другу.

— Томе сам се и надао.

— Али... пијмо... Ко ће платити? *уфасоваћемо* (покрашћемо) неког.

— Па дабоме... *иљугајмо!* (пијмо).

И ми смо пљугали тако добро да се у десет сати у вече, све оно што имађаше симпатичнога међу нама, манифестоваше бескрајним изјавама и жестином оне пијаначке нежности, која заборавља све слабости човечјег срца.

Кад је дошао час да се иде наши нови познаници, а нарочито жене, бећу потпуно пијани. Рибулст и његова љубавница бећу само весели; као и ја и они бећу сачували главу, али да би боље успели ми се прависмо да не можемо да идемо. Ухватисмо се као ласа, јер тако ветар мање смета и изиђосмо из овог места уживања.

Тада, да би смањили колико се то може, лабаво држање наше групе, Рибулст гласом, који је дрхтао, поче певати у чистом арго-у једну од оних балада са понављањем, које су тако исто дугачке као и какво предграђе. А кад је он отпевао четрнаест строфа, Монон Ла Блонд такође захтели да нас натера да се дивимо њеноме грлу. „Еј, ви, рече она, ево једне коју сам научила у Св. Лазару; слушајте и понављајте напев са мном заједно“.

Завршетак Манонине песме ми привратисмо тако рећи из уста њених, пре но што је она почела и поновисмо га десетину пута тако да су се тресли прозори у целом комшилуку. После овога Баховог расположења први облаци вина,

који су обично најбурнији, почеше се мало по мало растурати и ми пређосмо у разговор. Поверење се као обично отвори у облику питања. Ја сам им радо одговарао идући увек око онога што мени треба да сазнам. Страп иначе у Паризу, ја сам се са Рибулстом познавао само из пролаза кроз затвор у Валенсији, кад су га као војног бегунца водили у труп; сад ми је био само *друг из гимназије* (из затвора) кога сам нашао. Али сам се старао да се представим у бојама које ће нове познанике очарати: представио сам се као савршен зликовац: није било ничега што ја нисам већ био урадио и био сам готов да све урадим. Ја сам се откопчавао, али само да бих њих навео да се откопчају; та ми је тактика често успевала. Ускоро другови су чаврљали као свраке, те сам дознао њихове ствари као да сам са њима стално био. Они ми казаше имена, стан, своја дела, своје тајне, наде. Они су доста нашли човека достојна њиховога поверења: ја сам им зајам враћао, признавао сам све.

Такве изјаве узбуђују те смо свраћали у све крчме редом које су се налазиле на нашем путу: више од сто сагласних били су испијени у част наше нове везе, која се имала очувати.

„Хајде с нама! хајде с нама“, говорили су ми нови другови, и толико су наваљивали да се нисам могао одбрани; пристао сам да свратим к њима у улицу Фиј-Дје № 14., где су они становали у једној намештеној кући. Дошав у њихову собу нисам већ могао одбити да спавам код њих. Не може се замислити како су то љубазни људи; ја сам био такав исти, те су потпуно веровали у похвалу коју им је о мени полугласно причао Рибулст за један сат, колико сам се ја правно да спавам, и која ни у пола није била истинита, а по њој ја бих требао да сам осуђен десет пута већ на вечиту робију. Рибулст ме је код нових домаћина тако описао да ми они пред зору предложише да пођем с њима да извршим једну крађу у улици Ферери.

Једва сам имао времена да известим шефа друге дивизије, који предузе све што је требало тако да су ови крадљивци похватани кад су носили покрадене ствари. Рибулст и ја били смо остали на стражи те да дамо знак за бегане ако треба; тако су мислили крадљивци а у ствари да се уверимо да ли је власт предузела све што треба. Сву тројицу провезли су поред нас у фијакеру затвореном да нас не би опазили. Сви су осуђени и што су Дебир, Роле и Хиполит, звани Биш, записани у заводске књиге, томе је узрок та моја седељка код Гилотина са *Сунчевом Децом*.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Суд општине драгосиљачке, актом од 23. XII. 912. Бр. 1298, упутно нам је ово питање:

„1. Према тач. 4. правила за ослобођавање чиновника и отправника јавних служба у миру и рату од 17. II. 1897. Ф. Ђ. № 1353. код општинских судова ослобођавају се тамо именовани општински часници, *ако нису резервни официри, наредници и поднаредници или војници у народној војсци*. Према томе правилу ослобођавају се *каплари* од позива у миру и рату. Међутим, по упуту за спрему и извршење мобилизације код општинских власти од 6. I 912. Пов. Ф. Ђ. № 11. (стр. 14, последњи одељак тач. 8.) од општинских часника могу се ослободити од службе у рату само она лица, која *немају никакав чин у војсци па ни капларски*.

Како поједине пуковске окружне команде поступају по раније прописаном правилу, а друге по упуту, моли се уредништво за објашњење, које је поступање правилно? и

2. Деловођа ове општине изашао је из кадра са капларским чином 1892. год., дакле пре 20 година. Од тада до данас као општински деловођа није никако позиват на вежбу. Ако би он сада, према напред пом. упуту, морао следовати позиву власти, он не би у војсци могао вршити ни старешинску службу, нити би пак могао вршити службу обученог регрута.

Моли се уредништво за објашњење, шта треба у овоме случају да чини деловођа, чији је положај у толико тежи, што је он у сталном кадру био каплар у артиљерији, а сада припада III позиву?“

На ова питања одговарамо:

1. Како су и пом. правило и пом. упут прописи, које је Министар Војни био властан издавати на основу закона о устројству војске, по коме је овлашћен, да по своје нахођењу прописује правила за ослобођење од службе у војсци за време мира и рата, — то се онда по себи разуму, да за случај, о коме је реч, важе она правила, која су доцнија, дакле упут.

Према овоме греше оне окружне пуковске команде, које се у овоме случају придржавају старог правила, које је измењено упутом у погледу општинских службеника, који имају капларски чин у војсци.

2. Како према датом објашњењу у предњој тачци, деловођа те општине као војни обвезник, који је имао капларски чин у војсци, није ослобођен од службе у војсци, то се он има одазвати позиву војне власти, када буде позван. Да ли ће он, пак, у војсци бити од какве вајде, то није ни наше ни његово, да ценимо. Свакако, да ће њега војна власт употребити на каквој дужности, коју он може отправљати и да га неће употребити на послу, од кога војска неће имати никакве користи.

Суд општине дреновачке, актом својим од 27. XII. 912. Бр. 1605, упутно нам је ово питање:

„Да ли су општински часници криви и да ли могу кривично одговарати, кад једноме лицу хотимично потврде тапију за земљу под иконом „ливада“ и ако су знали, да је та земља у ствари „Браник

под ситном и крупном гором“ и на тај начин обману и полицијску власт и првостепени суд, те и они потврде такву тапију? Ову неистиниту потврду учинили су општински часници у договору са продавцем зато: што кад би тапија гласила, да је *браник*, онда им ту тапију не би потврдиле више власти без одобрења г. Министра народ. привреде, пошто кроз овај крај још није пролазила шумска комисија за ограничавање шума.“

На ово питање одговарамо:

Представљено дело дотичних општинских часника чини кривицу из § 111. у вези са § 132. казненог закона и због тога они могу кривично одговарати. Сам случај треба доставити г. Министру Народ. Привреде, па ће он наредити, да се поведе истрага због лажне потврде ове тапије.

Суд општине раков-долске, актом од 31. XII. 912. Бр. 1357, упутио нам је ово питање:

„Деловођа овога суда сада се налази на граници, а пошто овај суд нема млађег писара, нити је у општини било подесног лица, које би могло вршити дужност деловође, то је суд нашао и примио за заступника лице из друге општине.“

Суду овом и поред датог објашњења у 47. броју Полицијског Гласника нејасно је, да ли у овом случају припада деловођска плата лицу, које сада ову дужност врши, пошто је из друге општине, а не из ове, или ако му ова плата не припада, онда припада ли му бар плата у оној општини, у којој је био као писар до дана, када је дошао у ову општину.

Моли се уредништво, да по овоме изволи дати своје објашњење.“

На ово питање одговарамо:

У 47. броју Полицијског Гласника за прошлу годину ми смо јасно исказали ову мисао: да се општинским часницима и службеницима, који се данас налазе на граници, ни у ком случају не може ускратити плата, коју имају у општини. Према томе њихови заменици не могу уживати њихову плату, нити им се, пак, може особено одређивати њихова плата, кад буџетом то није учињено. За то писар те општине не може уживати деловођску плату, јер ту плату, која је буџетом одређена, већ ужива прави деловођа, који је на граници. Још мање тај писар може уживати плату, коју је имао у ранијој општини, јер виједна општина није дужна плаћати службенике за туђу општину.

Ако стоји тај случај, да се у тој општини није могло наћи подесно лице за заступника деловође, већ се морало добавити лице из друге општине, ми смо за тај случај у раније пом. објашњењу казали, да му се може одредити извесна плата из уштеда на рачун које друго буџетске партије. У таквом случају општина треба да поступи по чл. 10. закона о окружним, среским и општинским буџетима.

На питања Радована Кузмановића, вршиоца дужности председника општине мало-пожаревачке и суда општине равњске извештавамо их, да смо на њихова питања дали одговор у 47. броју Полицијског Гласника за прошлу годину.

На питање општине вишњичке од 4. I. 813. Бр. 9. извештавамо је, да смо по истом питању дали одговор у 48. броју Полицијског Гласника поводом питања Р. Н. Б. деловође општине влаховске.

М. П.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Богољуб Стојановић, осуђеник Пожаревачког Казненог Завода, чију слику износимо, побегао је 16 тек. м-ца из заводске пекарнице. Родом је из Мешева, среза расинског, стар 22

год., средњег раста, косе и обрва прих, очију жуто-зелених; од особених знакова има: а) белег од посекоштине, у облику криве линије, величине 5 см., на левој страни темена; б) белег од посекоштине, у облику криве линије, величине 2.5 см., на врху потиљка, и в) мадеж у величини зрна од сочива за 2 см. изнад седмог кичменог обртња.

Депеша Управе Пожаревачког Казненог Завода Бр. 114.

Јосиф Финклер, који се издаје за лекара, окривљен је за крађу. Стар је 24 год., висок, плав, без зуба на левој страни вилице, говори немачки.

Акт Кварту Теразијског Бр. 288.

Сава Богдановић, кафејски момак, одговара за крађу једног пара американских чизама, са меким сарама. Родом је из Свилајнца, стар 19 год., црномањаст, висок, сув.

Акт Кварту Савамалског Бр. 200.

Јозеф Советружни, месарски калфа, родом из Прага, покрао је 14 прошлог месеца свога газду Фрању Јандерског, кобасичара из

Ђурпуре, и побегао. Стар је 18 год., омален, плав, добро развијен, ђосав; не зна добро српски.

Депеша Начелства Округа Моравског Бр. 307.

Милош Милосављевић, њеваблија из Београда, одговара за крађу. Стар је 24 год., средњег раста, смеђ, ђосав, лева му је рука искривљена и са њоме не може да ради.

Акт Кварту Савамалског Бр. 236.

УТВРЂЕН ИДЕНТИТЕТ

Према извешћу Кварту Теразијског од 13 овог месеца Бр. 297, утврђен је идентитет оног непознатог човека, који је 26 прошлог месеца нађен у каналу на углу Крурске и Краљ. Милутинове улице, и чију смо фотографију изнели у 1-ом броју листа од ове год. По овој фотографији, извесни сељани из Винче познали су у непознатом лешу свога рођака *Ненада Томића*, који је служио код Штетачког,

и који се првог дана Божића напио и у напитом стању, пролазећи Краљ. Милутиновом улицом, пао у канал. У Ненадовим хаљинама нађен је још и кључ од собе у којој је поћивао са још једним другом, те је његов идентитет и овим путем утврђен.

НАЗНАЊЕ

Комплети „Полицијског Гласника“ за 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 и 1912 год., у елегантном тврдом повезу, могу се добити у уредништву по цену од 20 динара за једну годину. Комплети у меком повезу за ове исте године могу се добити по цену од 15 дин. за једну год., или сви укупно за 80 динара.